

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

27.09.2022

Vår ref:

2020/9065

Deres dato:

Deres ref:

Arnljot Harald Dybvik
Djupvik 117
9445 TOVIK

Saksbehandler, innvalgstelefon

Camilla Kvitberg Lehne, 776 42 226

Varsel om pålegg om gjenoppretting av naturlig tilstand i Stillelva

Vi viser til vårt avslag, 17. februar 2022, på søknad om tillatelse til fysisk tiltak i vassdrag og til befaring av Stillelva den 22. juni 2022.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark varsler pålegg om gjenoppretting av naturlig tilstand i Stillelva jf. § 3 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Kanaliseringen av Stillelva kan ha forringet produksjonsmuligheter for fisk og andre ferskvannsorganismer. Frist for uttalelse til varselet settes til 31. oktober 2022.

Sakens bakgrunn

For om lag 12 år siden ble det naturlige løpet til Stillelva rettet ut på eiendom 77/9. Tiltaket skulle vært omsøkt etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, da det ikke er tillatt å gjøre slike tiltak uten tillatelse fra enten statsforvalteren eller fylkeskommunen. Søknad om tillatelse ble levert til Statsforvalteren i Troms og Finnmark i desember 2021, som ga avslag med hjemmel i § 1 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Begrunnelsen var fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk og andre ferskvannsorganismer.

Forskriftens § 3 gir statsforvalteren hjemmel til å pålegge gjenoppretting av den naturlige tilstanden i et vassdrag. For å avgjøre om § 3 skulle benyttes så Statsforvalteren i Troms og Finnmark det nødvendig å befare Stillelva. Dette ble gjort den 22. juni 2022 sammen med tiltakshaver og andre inviterte. Tema for befaringen omhandlet naturmangfoldet og formålet var å samle kunnskap om tilstanden i Stillelva før og etter tiltaket ble utført. I tillegg til det som kom frem av befaringen har Statsforvalteren i Troms og Finnmark mottatt merknader og uttalelser som omhandler dette tiltaket tidligere i saksbehandlingen. Vi er også orientert om tidligere uttalelser angående saken og befaringer både i regi av Norges vassdrags- og energidirektorat og Skandinavisk naturovervåking.

Forvaltningen er oppmerksomme på små elver og bekker fordi vi vet i dag at de kan ha stor verdi med hensyn til oppvekst og produksjon av arter. Det er de senere år også økt oppmerksomhet på restaurering av vassdrag og årene 2021-2030 er utpekt som tiåret for restaurering av økosystemer i forbindelse med FNs bærekraftsmål.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Hjemmelsgrunnlaget

Statsforvalteren kan kreve gjenoppretting av den naturlige tilstanden i et vassdrag dersom et tiltak er satt i verk uten tillatelse jf. § 3 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Statsforvalterens vurdering

I vurderingen har vi først lagt vekt på vår begrunnelse i avslaget, deretter hva som er ønskelig og hva som er mulig å oppnå. I forskriftens § 3 heter det å «gjenopprette den naturlige tilstanden i vassdraget», hvilket vil være ulikt fra vassdrag til vassdrag. Vi har basert den naturlige tilstanden i Stillelva på naturtypene i området, faglig kunnskap om små elver/ bekker og lokal kunnskap om elva, i tillegg til de faglige uttalelsene om Stillelva som er gjort.

I vår begrunnelse for vedtak om avslag ligger det at tiltaket er et vesentlig terrenginngrep og kan ha ført til nevneverdig skade. Vi mener derfor at det er uaktuelt å ikke pålegge gjenoppretting i denne saken. I vurderingen har vi tatt i betraktning at tiltaket ble utført for om lag 12 år siden og at en eventuell tilbakeføring av elvas løp innebærer et nytt vesentlig inngrep i et område der vegetasjon er reetablert. Det ser ut til at terrenget i området der elveløpet gikk tidligere, ikke er ulikt fra der elva går i dag. Ut ifra dette kan vi forvente at sedimentene er like, og at et tilbakeført elveløp ikke nødvendigvis gir andre eller bedre forhold for fisk og ferskvannsorganismer. Vi har vurdert at fordelene for naturmangfoldet ved å åpne det gamle elveløpet vil være mindre enn ulempene.

Vi mener derfor at det beste for området og naturmangfoldet vil være å gjøre tiltak i dagens elveløp. Ved å skape variasjon i elveløpet, kan forhold for fisk og ferskvannsorganismer forbedres. Dette kan utføres uten ytterligere inngrep i området rundt elveløpet og tiltaket kan utføres i løpet av en kort periode. Restaurering av vassdrag har stått i søkelyset de siste årene og det finnes gode veiledere på hvordan små habitatsforbedrende tiltak i vassdrag kan utføres. Vi har vurdert at dette tiltaket er innenfor rimelig forventning og vil være det mest hensiktsmessige for naturmangfoldet.

Vi har konkludert med at for å forbedre forhold for fisk og ferskvannsorganismer i Stillelva, vil vi re-starte de naturlige prosessene som er nødvendig for et miljø som danner godt grunnlag for produksjonsmuligheter for fisk og andre ferskvannsorganismer. Dette mener vi er mulig å oppnå ved å gjøre habitatstiltak i deler av elva slik den går i dag.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i § 3 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag varsler Statsforvalteren i Troms og Finnmark med dette at vi vurderer å pålegge Arnljot Dybvik til å gjenopprette den naturlige tilstanden for fisk og andre ferskvannsorganismer i Stillelva. Vilkår og tiltak foreslås som følger.

1. Tiltakene skal utføres i samarbeid med fagperson som har kompetanse innen habitattiltak.
2. Tiltakene skal utføres i den kanaliserte delen av Stillelva. Eksakte lokaliteter for tiltak kan avklares med fagperson i forbindelse med utførelsen.
3. For å skape variasjon i elveløpet skal det graves noen svinger med en djupål på < 50 cm. For å styrke strømvariasjon skal det også legges ut grupper med stein i størrelse 30-50 cm i djupålene.
4. Det skal legges ut døde trær fra området i deler av elva. Dette vil ha en positiv effekt på bunndyr og gi skjul for ungfisk. Det kan også øke strømnings- og substratdiversitet.
5. Det skal etableres kantvegetasjon langs deler av elvekanten. Dette vil gi skjul for fisk i tillegg til at det bidrar til næringsgrunnlaget. Kantvegetasjonen reetableres ved å plante naturlig forekommende busker fra området langs elvekanten.

- Etter gjennomført tiltak skal det leveres en kort rapport til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Frist til uttalelse

Frist for å uttale seg til dette varselet er satt til 31. oktober 2022. Dersom Statsforvalteren ikke har mottatt merknader innen utløpet av fristen, vil vi fatte vedtak i overensstemmelse med varselet.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland (e.f.)
seksjonsleder fisk og vann

Camilla Kvitberg Lehne
fiskeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MILJØDIREKTORATET

Postboks 5672 Torgarden

7485

TRONDHEIM